

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу
України щодо удосконалення процедури взаємного узгодження, процедури
попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях»

I. Визначення проблеми

Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення процедури взаємного узгодження, процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях» (далі – проект акта) розроблено на виконання:

заходу 4 розділу 4.3.4(a)(iii) «Вирішення спорів: застосування процедури взаємного узгодження» розділу 4.3 «Податкова політика» Національної стратегії доходів до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2023 № 1218-р (далі – НСД), таблиці А.2 індикаторів виконання заходів НСД (операційний план реалізації стратегії);

пункту 414 Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 11.02.2025 № 4228-IX;

завданню 241 плану пріоритетних дій Уряду на 2025 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.09.2025 № 1003-р.

Розроблення акта зумовлено необхідністю забезпечення виконання міжнародних зобов'язань, взятих Україною після приєднання у січні 2017 року до Програми розширеного співробітництва в рамках Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР). Запропоновані у проекті акта зміни спрямовані на імплементацію стандартів Кроку 14 Плану дій BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), викладених у заключному звіті ОЕСР «Дія BEPS 14 щодо більш ефективних механізмів вирішення податкових спорів», оновленому в 2022 році.

Метою Кроку 14 Плану дій BEPS є забезпечення ефективного функціонування процедур взаємного узгодження як інструменту захисту прав платників податків у випадках, коли застосування норм національного податкового законодавства може суперечити положенням міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування.

Мінімальний стандарт Кроку 14 Плану дій BEPS вимагає від юрисдикцій, зокрема:

забезпечити доступ платників податків до процедури взаємного узгодження незалежно від того, чи скористались вони іншими засобами правового захисту;

вжиття усіх необхідних заходів для вирішення справи за процедурою взаємного узгодження з метою недопущення оподаткування, що суперечить положенням міжнародного договору;

проведення консультацій між компетентними органами держав, навіть у випадках, які не охоплюються положеннями договору.

Всі міжнародні договори України про уникнення подвійного оподаткування

передбачають право платників податків на подання заяви про розгляд справи за процедурою взаємного узгодження.

Необхідний комплекс законодавчих норм для реалізації такого права впроваджено Законом України від 16 січня 2020 року № 466-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві». Зокрема, Податковий кодекс України (далі – Кодекс) доповнено статтею 108¹ «Порядок проведення процедури взаємного узгодження».

Відповідно до підпункту 108¹.1.1 пункту 108¹ статті 108¹ Кодексу особа, яка вважає, що в результаті дії або рішення контролюючого органу України або відповідного органу влади іншої країни вона піддається чи піддаватиметься оподаткуванню, що не відповідає положенням міжнародного договору України про уникнення подвійного оподаткування, має право звернутися із заявою про розгляд справи за процедурою взаємного узгодження.

Зазначене положення Кодексу відповідає статті 25 «Процедура взаємного узгодження» або іншій аналогічній статті міжнародних договорів України про уникнення подвійного оподаткування.

Крім того, цією статтею встановлено порядок подання та розгляду заяв про розгляд справи за процедурою взаємного узгодження, строки їх розгляду, підстави для відмови у прийнятті такої заяви (зокрема у разі розпочатого, але не закінченого оскарження в адміністративному або судовому порядку з тих самих питань, щодо яких подана заява); особливості проведення самої процедури взаємного узгодження, умови її припинення тощо.

Водночас поточна редакція Кодексу в частині проведення процедури взаємного узгодження не повною мірою відповідає Мінімальному стандарту Кроку 14 Плану дій BEPS і окремим положенням міжнародних договорів України про уникнення подвійного оподаткування, зокрема передбачає певні обмеження щодо доступу платників податків до цієї процедури, не гарантує виконання досягнутих домовленостей.

Іншою метою цього проєкту акта є підвищення ефективності податкового адміністрування процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях та усунення наявних прогалин у правовому регулюванні.

У міжнародній практиці процедура попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях розглядається як один з провідних інструментів забезпечення податкової визначеності, зменшення фіскальних спорів і мінімізації ймовірності подвійного оподаткування. Тому для платників податків оновлено процедуру попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях, яка створює умови прогнозованого податкового навантаження, знижує ризики донарахувань, зменшує трансакційні витрати та сприяє стратегічному податковому плануванню.

Крім того, оновлена процедура попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях забезпечує зниження навантаження на контролюючі органи, підвищуючи якість податкового контролю та розподіл

ресурсів.

Окрім того, останні зміни в положення пункту 39.6 статті 39 Кодексу, що регулюють процедуру попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях вносились Законом України від 07 грудня 2017 року № 2245-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році», не враховують положення Настанов ОЕСР з трансфертного ціноутворення для мультинаціональних підприємств та податкових адміністрацій у редакції 2022 року.

Тому оновлена процедура попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях, яка відповідає рекомендаціям ОЕСР у межах Плану дій BEPS (зокрема Кроку 14), передбачає покращення превентивних механізмів вирішення спорів у сфері трансфертного ціноутворення.

Слід зазначити, що метою процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях є надання платникам податків і податковим адміністраціям попередньої податкової визначеності, а також зменшення ризиків можливого подвійного оподаткування.

Проте односторонні договори попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях створюють ризики щодо того як юрисдикція, що є стороною договору про уникнення подвійного оподаткування, розглядатиме відповідну операцію, а також мають більший ризик щодо виникнення подвійного оподаткування у порівнянні з двосторонніми або багатосторонніми договорами.

Водночас договір попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях між платником податків та Державною податковою службою України, укладений на підставі домовленостей між ДПС та одним або декількома компетентними органами іноземних держав (тобто двосторонні або багатосторонні договори), є менш ризиковими та таким, що повною мірою відповідає принципу «витягнутої руки».

Тому низка юрисдикцій (Королівство Данія, Королівство Швеція, Федеративна Республіка Німеччина, Австралія, Канада, Республіка Колумбія, Республіка Корея, США, Гонконг (Китай) та інші) надають перевагу укладенню за результатами процедури узгодження двостороннього або багатостороннього договору попереднього узгодження ціноутворення і не пропонують платникам податків у своїй юрисдикції укладати односторонні договори. Крім того, у деяких юрисдикціях внутрішнє законодавство не дозволяє укладати обов'язкові договори безпосередньо з платниками податків, і тому договори можна укладати лише з компетентними органами юрисдикцій-партнерів за процедурою взаємного узгодження відповідно до умов договорів про уникнення подвійного оподаткування.

Отже, прийняття проєкту акта обумовлено необхідністю:

виконання Україною міжнародних зобов'язань, передбачених двосторонніми договорами про уникнення подвійного оподаткування;

приведення положень Кодексу у відповідність із загальновизнаними міжнародними стандартами, зокрема визначеними в звіті ОЕСР щодо реалізації

Дії 14 Плану дій BEPS;

забезпечення податкової визначеності, передбачуваності та стабільності для великих платників податків (далі – ВПП), а також зниження ризиків виникнення подвійного оподаткування;

створення ефективних механізмів врегулювання податкових спорів між компетентними органами України та інших держав;

підвищення довіри міжнародних інвесторів до податкової системи України та покращення інвестиційного клімату;

синхронізації національного законодавства з положеннями Розділу IV Настанов ОЕСР з трансферного ціноутворення для транснаціональних компаній і податкових адміністрацій з метою забезпечення єдності підходів до регулювання питань трансфертного ціноутворення.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Основними суб'єктами виконання вимог регуляторного акта є:

1) платники податків (фізичні і юридичні особи), які вважають, що в результаті дії або рішення контролюючого органу України (ДПС) або відповідного органу влади іншої країни вони піддаються чи піддаватимуться оподаткуванню, що не відповідає положенням міжнародного договору України про уникнення подвійного оподаткування, і у зв'язку з цим подають заяву до компетентного органу про розгляд справи за процедурою взаємного узгодження;

2) ВПП – юридичні особи, які здійснюють контрольовані операції на дату подання заяви про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях перебувають на обліку в ДПС як ВПП;

3) контролюючі органи – ДПС.

Проектом акта вносяться зміни до Кодексу, якими запропоновано:

1. Щодо процедури взаємного узгодження:

структурувати порядок дій компетентного органу України (ДПС) під час розгляду заяви про розгляд справи за процедурою взаємного узгодження;

уточнити обсяг прав платника податків під час розгляду справи за процедурою взаємного узгодження, зокрема, передбачити право платника податків відмовитися від домовленостей, досягнутих компетентними органами за результатами розгляду справи;

уточнити перелік підстав для відмови особі в розгляді справи за процедурою взаємного узгодження, зокрема, виключити підставу, пов'язану з наявністю розпочатого, але не завершеного адміністративного або судового оскарження з тих самих питань, щодо яких подана заява;

уточнити перелік підстав для припинення процедури, зокрема, у випадку

ненадання платником податків додаткових документів, інформації або обґрунтованих пояснень, запитуваних компетентним органом під час розгляду справи;

визначити результати розгляду справи за процедурою взаємного узгодження (зокрема досягнення домовленості компетентних органів про повне, часткове усунення оподаткування, що не відповідає положенням міжнародного договору, або про відсутність оподаткування, що не відповідає положенням міжнародного договору; відсутність домовленостей компетентних органів щодо вирішення справи; прийняття рішення про усунення оподаткування, що не відповідає положенням міжнародного договору про уникнення подвійного оподаткування, без залучення компетентного органу іноземної юрисдикції);

закріпити обов'язок виконання домовленостей, досягнутих компетентними органами і визнаних платником податків, незалежно від строків, встановлених Кодексом, якщо міжнародним договором про уникнення подвійного оподаткування не передбачено інше;

визначити порядок дій компетентного органу України (ДПС) у разі отримання повідомлення про відкриття справи за процедурою взаємного узгодження в іноземній юрисдикції за участі України;

встановити послідовність застосування процедур взаємного узгодження та судового оскарження, зокрема врегулювати питання їх паралельного застосування або визначення пріоритетності на різних етапах розгляду справу.

2. Щодо попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях:

виключити можливість укладення договору, що має односторонній характер, між платником податків та ДПС;

надати можливість укладення договору про попереднє узгодження ціноутворення між платником податків та ДПС на підставі домовленості між ДПС та одним або декількома компетентними органами іноземних держав або їх уповноваженими особами (двосторонні або багатосторонні договори);

визначити поняття «критичних припущень», які підлягають погодженню ДПС та одним або декількома компетентними органами іноземних юрисдикцій або їх уповноваженими особами, резидентом (резидентами) якої (яких) є сторона (сторони) такої контрольованої операції, та платником податків;

визначити процедуру аналізу поданого платником податку звіту про виконання договору про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях;

надати можливість здійснювати опитування уповноважених осіб та/або працівників платника податків з питань дотримання договору про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях та аналізу відповідності фактичних обставин контрольованих операцій критичним припущенням;

визначити підстави для здійснення документальної позапланової перевірки у разі припинення або визнання нікчемним договору, якщо отримано інформацію, що може свідчити про невиконання (виконання) платником податків умов договору;

встановити терміни, в тому числі на подання ВПП заяви про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях до ДПС;

доповнити статтю 102 Кодексу новим пунктом щодо призупинення строку давності на будь-який період, протягом якого здійснюється процедура попереднього узгодження ціноутворення щодо операцій, зазначених у заяві про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях;

дозволити за згодою сторін поширити положення договору попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях додатково на звітні (податкові) періоди, які передують періоду, в якому подана заява про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях.

Врегулювання зазначених питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

чинних регуляторних актів, оскільки такі акти містять положення, що не відповідають Мінімальному стандарту Кроку 14 Плану дій BEPS і окремим положенням міжнародних договорів України про уникнення подвійного оподаткування.

Альтернативний регуляторний акт для вирішення даної проблеми відсутній.

II. Цілі державного регулювання

Цілями прийняття зазначеного проекту акта є:

удосконалення правового механізму процедури взаємного узгодження та процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях;

приведення положень податкового законодавства України у відповідність до рекомендацій ОЕСР, зокрема передбачених стандартів Кроком 14 Плану дій BEPS;

усунення ризиків подвійного оподаткування відповідно до положень чинних міжнародних договорів України;

забезпечення податкової визначеності у питаннях трансфертного ціноутворення;

запобігання виникненню податкових спорів щодо трансфертного ціноутворення;

врахування положення Настанов ОЕСР з трансфертного ціноутворення для мультинаціональних підприємств та податкових адміністрацій у редакції 2022 року у частині застосування процедури попереднього узгодження ціноутворення.

Поставлені цілі досягаються виключно шляхом прийняття Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення процедури взаємного узгодження, процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях».

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишити ситуацію без змін (залишити чинне регулювання). Зазначений спосіб неприйнятний та не забезпечить поставлених цілей регулювання.
Альтернатива 2	Прийняти проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення процедури взаємного узгодження, процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях». Зазначений спосіб забезпечить досягнення цілей державного регулювання.

Примітка: інших альтернативних способів досягнення основної мети, ніж прийняття зазначеного регуляторного акта, не існує.

2. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні Чинні нормативно правові акти не надають можливості досягти поставлених цілей.	Неприйняття проєкту акта: 1) призведе до збереження низького рівня ефективності механізмів урегулювання податкових спорів у рамках міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування; 2) залишить неврегульованим порядок дій компетентного органу України (ДПС) у разі отримання повідомлення про відкриття справи за процедурою взаємного узгодження в іноземній юрисдикції за участю України; 3) залишить високий ризик щодо виникнення подвійного оподаткування у разі збереження можливості укладання одностороннього договору попереднього узгодження ціноутворення; 4) залишить необхідність нести

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
		витрати: - ВПП – на подання заяви щодо попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях для заключення одностороннього договору про попереднє узгодження ціноутворення (далі – заява щодо попереднього узгодження ціноутворення), та витрати, спричинені спорами з питань подвійного оподаткування; - компетентному органу – на проведення процедури узгодження на підставі заяви щодо попереднього узгодження ціноутворення; 5) залишить складною і непрозорою процедуру узгодження ціноутворення у контрольованих операціях, що в свою чергу не буде стимулювати ВПП до використання такої процедури.
Альтернатива 2	Прийняття проєкту акта забезпечить: 1) удосконалення правового механізму процедури взаємного узгодження та процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях; 2) виконання міжнародних зобов'язань шляхом приведення положень Кодексу у відповідність до рекомендацій ОЕСР, зокрема стандартів Кроку 14 Плану дій BEPS і положень міжнародних договорів України про уникнення подвійного оподаткування; 3) зменшення ризиків щодо можливого подвійного оподаткування шляхом виключення можливості укладання одностороннього договору про попереднє узгодження ціноутворення; 4) відсутність необхідності нести	Витрати, пов'язані із виконанням вимог регуляторного акта, нестимуться контролюючим органом (ДПС) в межах затвердженого кошторису. Реалізація проєкту акта не потребує додаткового кадрового, матеріального або технічного забезпечення з боку державних органів, оскільки відповідні функції вже передбачені чинними повноваженнями. Державні службовці будуть виконувати ті ж функції, але за оновленим алгоритмом. Основні витрати держави пов'язані з опрацюванням фахівцями апарату ДПС заяв у справі за процедурою взаємного узгодження та про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях можуть скласти 22 880 гривень в тому

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
	витрати: - ВПП – на подання заяви щодо попереднього узгодження ціноутворення та витрати, спричинені спорами з питань подвійного оподаткування; - компетентному органу – на проведення процедури узгодження на підставі заяви щодо попереднього узгодження ціноутворення; 5) спрощення і прозорість процедури узгодження ціноутворення у контрольованих операціях та стимулювання ВПП до використання такої процедури, відсутність спорів в майбутньому.	числі заяв: - у справі за процедурою взаємного узгодження: За попередніми розрахунками річні витрати на опрацювання фахівцями апарату ДПС 1 заяви суб'єкта господарювання орієнтовно становитимуть $240 \text{ (годин)} * 1 \text{ (1 раз на рік)} = 240 \text{ год./рік}$. У вартісному еквіваленті з розрахунку мінімальної погодинної оплати праці – 52,00 грн/год.: $240 \text{ (години)} * 52,00 \text{ грн/год.} = 12\,480,00 \text{ гривень}$. - про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях: За попередніми розрахунками річні витрати на опрацювання фахівцями апарату ДПС 1 суб'єкта господарювання орієнтовно становитимуть $200 \text{ (години)} * 1 \text{ (1 раз на рік)} = 200 \text{ год./рік}$. $200 \text{ (години)} * 52,00 \text{ грн/год.} = 10\,400,00 \text{ гривень}$.

Примітка: витрати можуть збільшуватися у разі надсилання додатково документів тощо.

3. Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Під дію регулювання проєкту акта в частині процедури взаємного узгодження попадатимуть платники податків фізичні особи, які вважають, що в наслідок дії або рішень контролюючого органу України (ДПС) або відповідного органу влади іноземної держави вони піддаються чи піддаватимуться оподаткуванню, що не відповідає положенням міжнародного договору України. У таких випадках зазначені платники податків мають право подати заяву до компетентного органу України (ДПС) для розгляду справи за процедурою взаємного узгодження. Через індивідуальний характер виникнення таких податкових спорів визначити точну кількість платників податків-фізичних осіб, які звертатимуться із заявами про проведення процедури взаємного узгодження і підпадатимуть під дію регулювання проєкту акта, неможливо. Водночас, виходячи з поточного стану справ, орієнтовна прогнозована кількість платників податків, які щороку звертатимуться із заявами про проведення процедури взаємного узгодження, становить до 10 осіб.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Ситуація залишиться на існуючому рівні. Основною вигодою для платників податку (фізичних осіб) від неприйняття проєкту акта є відсутність потреби витрачати додатковий час на ознайомлення з новими вимогами чи адаптацію до оновлених процедур.	Неприйняття проєкту акта призведе до: 1) обмеження доступу до процедури для платників податків (фізичних осіб), які одночасно скористались іншими засобами правового захисту (адміністративним або судовим оскарженням); 2) подальших непорозумінь між платниками податків та компетентним органом України (ДПС) щодо порядку ініціювання, розгляду та завершення справи за процедурою взаємного узгодження; 3) виникнення додаткових фінансових витрат громадян на юридичний супровід ініціювання розгляду справи за процедурою взаємного узгодження. Витрати, спричинені відсутністю нормативно-правового акта, яким удосконалюється порядок розгляду справи за процедурою взаємного узгодження, визначити неможливо.
Альтернатива 2	Прийняття проєкту акта забезпечить: 1) платникам податків (фізичним особам) право на ефективний захист своїх інтересів, надавши доступ до процедури взаємного узгодження незалежно від реалізації права на адміністративне чи судове оскарження; 2) мінімізує ризик непорозумінь між платниками податків та компетентним органом України (ДПС) завдяки чіткому визначенню порядку дій, прав і обов'язків сторін під час подання, розгляду та вирішення справи за процедурою взаємного узгодження. Унаслідок цього громадяни матимуть змогу уникнути	Відсутні

	додаткових фінансових витрат, пов'язаних із вирішенням податкових спорів.	
--	---	--

4. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Під дію регулювання проєкту акта в частині процедури взаємного узгодження підпадатимуть платники податків, які вважають, що внаслідок дії або рішень контролюючого органу України (ДПС) або відповідного органу влади іноземної держави вони піддаються чи піддаватимуться оподаткуванню, що не відповідає положенням міжнародного договору України. У таких випадках зазначені платники податків мають право подати заяву до компетентного органу України для розгляду справи за процедурою взаємного узгодження. З огляду на індивідуальний характер виникнення таких податкових спорів, визначити точну кількість суб'єктів господарювання, у тому числі в розрізі великих, середніх, малих та мікропідприємств, які звертатимуться із заявами про проведення процедури взаємного узгодження і, відповідно, підпадатимуть під дію регулювання проєкту акта, є неможливим.

Також дія регулювання проєкту акта поширюється на платників податків юридичних осіб, які здійснюють контрольовані операції з пов'язаними особами, які зареєстровані в країнах з якими укладено міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування, та на дату подання заяви про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях перебувають на обліку в контролюючому органі як ВПП.

Виходячи з поточного стану справ, орієнтовна прогнозована кількість платників податків, які щороку звертатимуться із заявами про проведення процедури взаємного узгодження та попереднього узгодження ціноутворення, становитиме до 10 суб'єктів господарювання, що входять до складу міжнародних груп компаній і мають статус великого платника податків.

Кількість платників податків, що підпадають під дію регулювання проєкта акта:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання у перший рік, одиниць	10	0	0	0	10
Питома вага групи у загальній кількості, відсотки	100%	0	0	0	100%

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Ситуація залишиться на існуючому рівні. Основною вигодою для суб'єктів господарювання від неприйняття проєкту акта є відсутність потреби витратити додатковий час на ознайомлення з новими вимогами чи адаптацію до оновлених процедур. Неприйняття проєкту акта залишає можливість укладення одностороннього договору про попереднє узгодження ціноутворення між ВПП та ДПС.	Неприйняття проєкту акта: 1) залишить обмеженим доступ до процедури для платників податків (суб'єктів господарювання), які одночасно скористались іншими засобами правового захисту (адміністративним або судовим оскарженням); 2) спричинить подальші непорозуміння між платниками податків та компетентним органом України щодо порядку ініціювання, розгляду та завершення справи за процедурою взаємного узгодження, і як наслідок призводитиме до додаткових спорів, у тому числі в судовому порядку; 3) залишить високий ризик щодо виникнення подвійного оподаткування у разі збереження можливості укладання одностороннього договору попереднього узгодження ціноутворення; 4) залишить необхідність нести витрати: - ВПП – на подання заяви щодо попереднього узгодження ціноутворення та витрати, спричинені спорами з питань подвійного оподаткування; - компетентному органу – на проведення процедури узгодження на підставі заяви щодо попереднього узгодження ціноутворення; 5) залишить складною і непрозорою процедуру попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях, що не буде стимулювати ВПП до використання такої процедури.
Альтернатива 2	Максимальні Прийняття проєкту акта забезпечить: 1) платникам податків (суб'єктам господарювання) право на ефективний захист своїх інтересів, надавши доступ до процедури	Витрати суб'єктів господарювання, пов'язані з виконанням вимог регуляторного акта, спрямовуватимуться на оплату праці працівникам, відповідальним за виконання вимог регуляторного акта, заповненням та поданням до ДПС

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
	взаємного узгодження незалежно від реалізації права на адміністративне чи судове оскарження; 2) мінімізує ризик непорозумінь між платниками податків та компетентним органом України (ДПС) завдяки чіткому визначенню порядку дій, прав і обов'язків сторін під час подання, розгляду та вирішення справи за процедурою взаємного узгодження; 3) істотне зниження ризиків щодо подвійного оподаткування шляхом виключення можливості укладання одностороннього договору про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях; 4) відсутність необхідності для ВПП нести витрати на подання заяви щодо попереднього узгодження ціноутворення та витрати, спричинені спорами з питань подвійного оподаткування; 5) спрощення і підвищення прозорості процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях, що стимулюватиме ВПП застосовувати процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях.	заяв у справі за процедурою взаємного узгодження та про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях можуть скласти 4 160,00 гривень, в тому числі заяв: - у справі за процедурою взаємного узгодження. За попередніми розрахунками річні витрати на підготовку фахівцями 1 заяви 1 суб'єкта господарювання становитимуть 40 (годин) * 1 (1 раз на рік) = 40 год./рік. У вартісному еквіваленті з розрахунку мінімальної погодинної оплати праці – 52,00 грн/год.: $40 \text{ (годин)} * 52,00 \text{ грн/год.} = 2\,080,00$ гривень. Сумарний обсяг витрат платника податків, який подаватиме заяву, в середньому за рік становитиме 2 080,00 гривень. - про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях. За попередніми розрахунками річні витрати на підготовку фахівцями 1 заяви 1 суб'єктами господарювання становитимуть 40 (годин) * 52,00 грн/год. = 2 080,00 гривень. Сумарний обсяг витрат платника податків, який подаватиме заяву, в середньому за рік становитиме 2 080,00 гривень.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 (Чинне регулювання)	0 грн ¹

¹ Суб'єкти господарювання потенційно можуть нести витрати на подання заяви щодо попереднього узгодження ціноутворення та витрати, спричинені спорами з питань подвійного оподаткування, проте визначити розрахункові величини таких витрат не є можливим.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 2 Прийняття проєкту акта	(див. Додаток 1 до АРВ)
Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта у перший рік	43 680,00 грн

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Вибір найбільш оптимального способу досягнення цілей полягає у визначенні найбільш ефективної альтернативи, що забезпечить максимальне поєднання вигод держави, суб'єктів господарювання та громадян з достатньо низьким рівнем регуляторного навантаження, при цьому забезпечить належне виконання міжнародних договорів України та вимог міжнародних стандартів.

Вартість балів оптимального альтернативного способу визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 - цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде);

3 - цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

2 - цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

1 - цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного балу
Альтернатива 1 (чинне регулювання)	1	Альтернатива 1 унеможлиблює: 1) підвищення ефективності механізмів урегулювання податкових спорів у межах зобов'язань відповідно до міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування; 2) доступ платників податків до процедури взаємного узгодження у випадках, коли вони вже скористались іншими засобами правового захисту (адміністративним або судовим оскарженням);

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного балу
		3) зниження ризику щодо виникнення подвійного оподаткування у разі збереження можливості укладання одностороннього договору попереднього узгодження ціноутворення; 4) зменшення витрат: - ВПП – на подання заяви щодо попереднього узгодження ціноутворення та витрати, спричинені спорами з питань подвійного оподаткування; - компетентного органу – на проведення процедури узгодження на підставі заяви щодо попереднього узгодження ціноутворення; 5) спрощення та підвищення прозорості процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях; 6) виконання міжнародних зобов'язань, а також реалізацію програмних і стратегічних документів Уряду та Верховної Ради; 7) уникнення репутаційних ризиків для України як сторони двосторонніх міжнародних податкових угод.
Альтернатива 2 (прийняття регуляторного акта)	4	Альтернатива 2 дасть змогу: 1) підвищити ефективність механізмів врегулювання податкових спорів у межах зобов'язань відповідно до міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування; 2) створити передбачуваний, зрозумілий і ефективний механізм взаємодії між платниками податків, які ініціювали розгляд справи, компетентним органом України (ДПС) і іноземної держави; 3) забезпечити економію витрат робочого часу працівників контролюючого органу (ДПС) та суб'єктів господарювання за рахунок відсутності необхідності в додаткових роз'ясненнях вимог законодавства; 4) забезпечити виконання міжнародних зобов'язань, а також реалізацію програмних і стратегічних документів Уряду та Верховної Ради;

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного балу
		5) спростити і підвищити прозорість процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях; 6) покращити імідж України як надійного та добросовісного партнера в міжнародних відносинах.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 (Чинне регулювання)	Відсутні	Неприйняття проекту акта спричинить: 1) низьку ефективність механізмів врегулювання податкових спорів у межах зобов'язань відповідно до міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування; 2) виникнення непорозумінь між платниками податків та компетентним органом України щодо порядку ініціювання, розгляду та завершення справи за процедурою взаємного узгодження; 4) виникнення ризиків подвійного оподаткування у разі укладання одностороннього договору; 5) необхідність нести витрати: - ВПП – на подання заяви щодо попереднього узгодження ціноутворення та витрати, спричинені спорами з питань подвійного оподаткування; - компетентному органу – на проведення процедури узгодження на підставі заяви щодо попереднього узгодження ціноутворення;	Альтернатива має найнижчу оцінку, оскільки не узгоджується із міжнародними зобов'язаннями України та не дозволяє виконати цілі державного регулювання, визначені у розділі II АРВ. У разі реалізації альтернативи 1 існує високий ризик негативного впливу на інтереси держави, суб'єктів господарювання та громадян (описані вище у відповідних таблицях впливу).

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
		- громадянам – на юридичний супровід ініціювання розгляду справи за процедурою взаємного узгодження; 6) продовження застосування складної та неефективної процедури узгодження ціноутворення у контрольованих операціях; 7) невиконання міжнародно-правових зобов'язань; 8) погіршення іміджу України як ненадійного та недобросовісного партнера в міжнародних відносинах; 9) низький рівень довіри міжнародних інвесторів до податкової системи України.	
Альтернатива 2 (Прийняття регуляторного акта)	Дас змогу повністю досягнути цілей державного регулювання, визначених у розділі II АРВ	Основні витрати держави, що пов'язані з забезпеченням спроможності контролюючого органу (ДПС) можуть скласти 22 880 грн/рік, що будуть нестися в межах затвердженого кошторису. Громадяни матимуть змогу уникнути додаткових фінансових витрат, пов'язаних із вирішенням податкових спорів. Для суб'єктів господарювання основні витрати передбачаються на оплату праці персоналу можуть скласти 4 160 грн/рік, при цьому залучення додаткових працівників для організації виконання вимог регуляторного акта не потребується (див. Додатки 1 та 2 до АРВ).	Найоптимальніша серед запропонованих альтернатив. Прийняття проекту акта забезпечить повне виконання цілей державного регулювання, визначених у розділі II АРВ. Реалізація альтернативи 2 матиме позитивний вплив на інтереси всіх суб'єктів регулювання (описані вище у відповідних таблицях впливу).

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 (Чинне регулювання)	Альтернатива 1 не дає змоги досягнути цілей державного регулювання, визначених у розділі II АРВ. У разі реалізації альтернативи 1 існує високий ризик негативного впливу на інтереси держави, суб'єктів господарювання та громадян (описані вище у відповідних таблицях впливу).	Зовнішніми факторами впливу на ефективність дії чинного регулювання є: - оновлення міжнародних стандартів (зокрема настанов та рекомендацій ОЕСР); - неналежне виконання іноземними компетентними органами міжнародно-правових зобов'язань, взятих в рамках двосторонніх договорів про уникнення подвійного оподаткування.
Альтернатива 2 (Прийняття регуляторного акта)	Альтернатива 2 забезпечує повне виконання цілей державного регулювання, визначених у розділі II АРВ. Реалізація альтернативи 2 забезпечить максимальне поєднання вигод держави, суб'єктів господарювання та громадян з достатньо низьким рівнем регуляторного навантаження, при цьому забезпечить належне виконання міжнародних договорів України та вимог міжнародних стандартів. Реалізація альтернативи 2 матиме позитивний вплив на інтереси держави, суб'єктів господарювання та громадян (описані вище у відповідних таблицях впливу).	Зовнішніми чинниками, що можуть вплинути на ефективне виконання регуляторного акта, є: - оновлення міжнародних стандартів (зокрема настанов та рекомендацій ОЕСР); - неналежне виконання іноземними компетентними органами міжнародно-правових зобов'язань, взятих в рамках двосторонніх договорів про уникнення подвійного оподаткування.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта.

Розв'язання визначеної в АРВ проблеми та реалізація поставлених цілей державного регулювання забезпечується шляхом прийняття проекту акта, яким передбачено:

удосконалення правового механізму процедури взаємного узгодження та процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях;
приведення положень Кодексу у відповідність до стандартів Кроку 14 Плану дій BEPS і положень міжнародних договорів України про уникнення подвійного оподаткування;

забезпечення податкової визначеності у питаннях трансфертного ціноутворення;

унеможливлення виникнення подвійного оподаткування відповідно до положень чинних міжнародних договорів України;

врахування положення Настанов ОЕСР з трансфертного ціноутворення для мультинаціональних підприємств та податкових адміністрацій у редакції 2022 року щодо процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операцій.

Прийняття проекту акта дозволить визначити чіткий і прозорий механізм взаємодії громадян, суб'єктів господарювання і держави, врегулювати правовідносини між платниками податків та ДПС як компетентним органом України.

2. Організаційні заходи впровадження проекту регуляторного акта в дію.

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити:

1) дії органів державної влади – розробити та затвердити підзаконні нормативно-правові акти, а саме:

зміни в Порядок попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2021 № 1114,

Порядок опитування уповноважених, посадових осіб та/або працівників платника податків з питань трансфертного ціноутворення, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 14.08.2015 № 706 (у редакції наказу Міністерства фінансів України 17.03.2021 № 158),

зміни в Порядок розгляду заяви (справи) за процедурою взаємного узгодження та вимог до заяви, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.12.2020 № 820;

забезпечити інформаційно-роз'яснювальну кампанію для суб'єктів виконання нових вимог, що будуть запроваджені регуляторним актом.

3) дії суб'єктів господарювання та громадян:

ознайомитися з вимогами нового регулювання (пошук та опрацювання закону в мережі Інтернет);

дотримуватись вимог Податкового кодексу України.

Прийняття проекту регуляторного акта не призведе до неочікуваних результатів і не потребує додаткових витрат з державного бюджету.

Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати, пов'язані із виконанням вимог регуляторного акта, нестиме контролюючий орган (ДПС) в межах затвердженого кошторису.

Щодо витрат ДПС, пов'язаних з адмініструванням процесу виконання вимог

регуляторного акта, немає необхідності в створенні нових робочих місць. Виконання обов'язків та функцій, пов'язаних із впровадженням проєкта регуляторного акта, буде покладено на наявних працівників в межах штатного розпису ДПС.

Розрахунок витрат суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва на виконання вимог проєкта акта наведено в Додатку 1 до Аналізу регуляторного впливу.

Державним регулюванням не передбачено утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Оскільки питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, не перевищує 10 відсотків, розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва не проводився.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії регуляторного акта не обмежений конкретним періодом часу.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показником результативності регуляторного акта є потенційне підвищення ефективності правового механізму процедури взаємного узгодження та процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях.

Показниками, які характеризують результативність дії регуляторного акта, є:

1) кількість суб'єктів господарювання на яких поширюватиметься дія акта на рік становитиме 10 суб'єктів господарювання;

Щодо процедури взаємного узгодження:

2) розмір надходжень до бюджету, пов'язаних з дією акта;

3) кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта, буде обмежено тими платниками податків, що звернуться із заявою про розгляд справи за процедурою взаємного узгодження;

4) кількість повідомлень компетентного органу України (ДПС) про початок розгляду справи за процедурою взаємного узгодження за результатами розгляду заяви-не менше 95 % від загальної кількості;

5) кількість повідомлень компетентного органу України (ДПС) про відмову в розгляді справи за процедурою взаємного узгодження за результатами розгляду заяви не більше 5 % від загальної кількості;

Щодо попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях:

6) кількість поданих заяв про попереднє узгодження ціноутворення у

контрольованих операціях- складатиме 10 заяв;

7) кількість укладених двосторонніх та багатосторонніх договорів про попереднє узгодження ціноутворення – 10 договорів в рік;

8) розмір коштів і час, що витратять платники податків з метою виконання вимог регуляторного акта – 4 368 гривень і 79 годин на одного платника податків;

9) рівень поінформованості суб'єктів виконання регуляторного акта із його основними положеннями- високий;

10) розмір надходжень до державного бюджету, пов'язаних з дією акта за процедурою попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях складатиме 650,0 тис.грн. в рік.

Поінформованість суб'єктів виконання положень регуляторного акта щодо вимог проєкту акта є достатньою. Проєкт акта та інші документи розміщено на офіційному вебпорталі Мінфіну (<https://mof.gov.ua>). Після прийняття проєкт акта буде оприлюднено в установленому порядку.

Проєкт акта не може спричинити неочікувані результати, які б унеможлилювали позитивний ефект від його впровадження.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Результативність дії регуляторного акта буде проаналізовано за допомогою здійснення базового, повторного та періодичного відстеження.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися через 10 місяців після набрання чинності більшістю його положень, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися через 12 місяців після завершення базового відстеження, але не пізніше 24 місяців з дати набрання чинності регуляторного акта.

Періодичне відстеження буде здійснюватися не рідше одного разу на три роки, водночас перше періодичне відстеження проводитиметься через 36 місяців після набрання чинності акта або, якщо повторне відстеження було здійснене пізніше – через 24 місяці після його проведення.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичний.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися Міністерством фінансів України шляхом аналізу статистичних даних, отриманих від ДПС.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення неврегульованих або проблемних питань буде розглядатись необхідність внесення відповідних змін.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО

_____ 2026 року

Додаток 1
до Аналізу регуляторного
впливу

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які
виникають внаслідок дії регуляторного акта

№ з/п	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	—	—
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	—	—
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, зокрема:	4 160,00	4 160,00
3.1	витрати на складання заяви про розгляд справи за процедурою взаємного узгодження 40 (годин) * 52,00 грн/год. = 2 080,00 гривень	2 080,00	2 080,00
3.2	витрати на складання заяви про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях 40 (години) * 52,00 грн/год. = 2 080,00 гривень	2 080,00	2 080,00
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	208,00	208,00
4.1	витрати на складання звіту про виконання договору про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях 4 (години) * 52,00 грн/год. = 208,00 гривень	208,00	208,00
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	—	—
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	—	—
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	—	—
8	Інше, гривень	—	—
9	РАЗОМ (сума рядків: 1+2 + 3+ 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	4 368,00	4 368,00
10	Кількість суб'єктів господарювання великого підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	10	10

№ з/п	Витрати	За перший рік	За п'ять років
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 х рядок 10), гривень	43 680,00	43 680,00

Додаток 2
до Аналізу регуляторного
впливу

БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ
на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва

Державна податкова служба України
(назва державного органу)

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедур у	Вартість часу спів-робітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання* (за рік), грн
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	-	-	-	-	-
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі:	-	-	-	-	-
камеральні	-	-	-	-	-
виїзні	-	-	-	-	-
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	-	-	-	-	-
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	-	-	-	-	-
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання регулювання	-	-	-	-	-
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	-	-	-	-	-
7. Інші адміністративні процедури (оплата праці представників контролюючого органу при реалізації процедури процедури взаємного	440	52,00	1	10	228 800,00

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедури	Вартість часу спів-робітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання* (за рік), грн
узгодження та попереднього узгодження ціноутворення):					
Разом за рік	X	X	X	X	228 800,00
Сумарно за п'ять років	X	X	X	X	228 800,00

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням процесу регулювання державними органами, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації, на кількість суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання, та на кількість процедур за рік.